# BIM Protocol

## BIM Protocol Waterschappen

Versie: 1.2
Datum: 22-10-2026

| | |
|---|---|
| Project: | Renovatie en nieuwbouw op RWZI Wijk bij Duurstede |
| Auteurs: | Pascal Wijgerse |
| Datum: | 22-10-2026 |
| Versie: | 1.0 |
| Status: | Definitief |

HOOGHEEMRAADSCHAP DE STICHTSE RIJNLANDEN

# Inhoud

1 Introductie ..... 1
2 Samenhang van documenten ..... 1
3 Rollen en verantwoordelijkheden ..... 3
3.1 Verplichtingen van de Opdrachtgever ..... 3
3.2 Verplichtingen van de Opdrachtnemer ..... 4
4 Intellectuele eigendom ..... 5
5 Eigendom van het BIM ..... 6
6 Aansprakelijkheid BIM-data ..... 6
Bijlage 1 Definities ..... I

# 1 Introductie

Dit BIM Protocol bevat informatie en voorwaarden aanvullend op de Overeenkomst t.a.v. de verplichtingen en aansprakelijkheden van Opdrachtgever (OG) en Opdrachtnemer(s) (ON(s)) met betrekking tot te leveren BIM-modellen en/of -data, alsmede het gebruik en het eigendom van die modellen en/of data.

# 2 Samenhang van documenten

De Opdrachtgever (OG) stelt BIM-gerelateerde eisen op twee manieren: proceseisen in het **BIM Protocol** en producteisen in de **ILS** (Informatie Levering Specificatie). Het BIM Protocol bevat de contractuele eisen en voorwaarden met betrekking tot de te leveren informatie, het eigendom en gebruik daarvan, het proces en de bijbehorende taken en verantwoordelijkheden. De ILS beschrijft welke informatie (BIM-modellen, BIM-extracten, tekeningen en documenten) op welke leveringsmomenten (data drops) geleverd moet worden en aan welke inhoudelijke en technische eisen deze informatie voldoet.

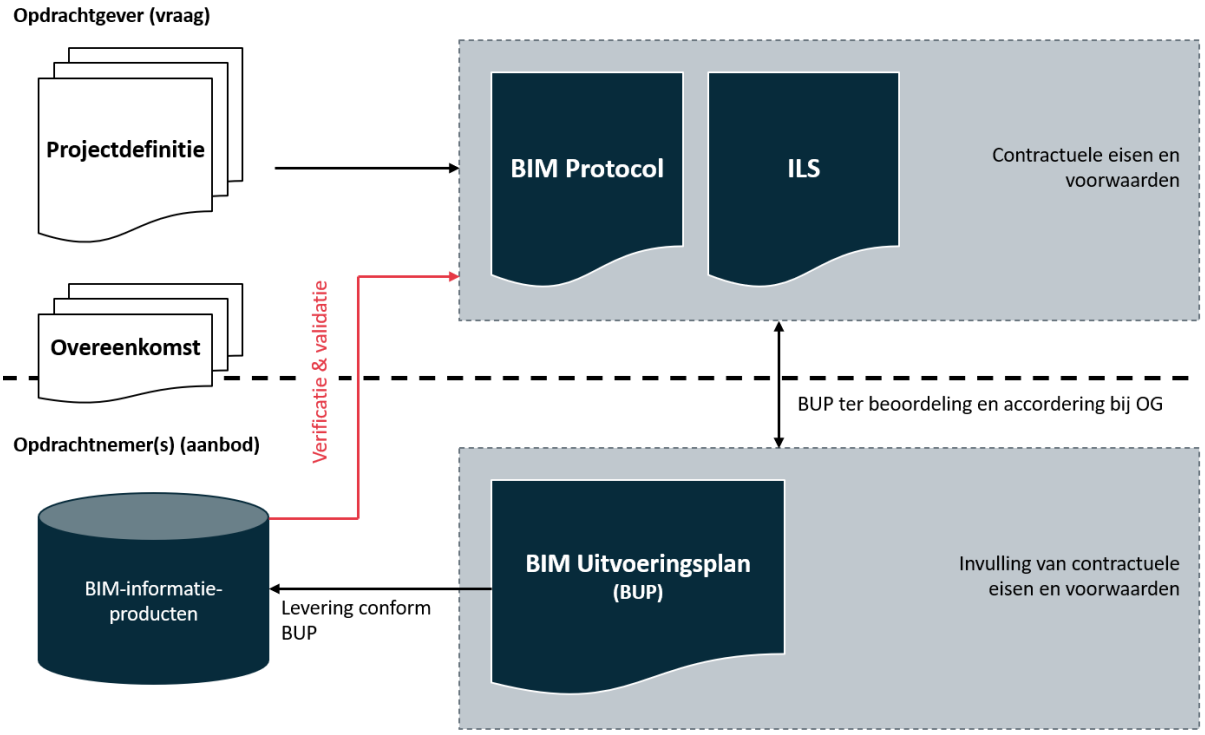
Het BIM Protocol en de ILS volgen uit de projectdefinitie van de OG en maken deel uit van de Overeenkomst. De rangorde van de documenten bij tegenstrijdigheid of inconsistentie is geregeld in de Overeenkomst.

Dit is geregeld in de Model Aannemingsovereenkomst.

In het **BIM Uitvoeringsplan (BUP)** leggen de Opdrachtnemer(s) (ON(s)) vast hoe zij invulling geven aan de eisen en voorwaarden uit het BIM Protocol en de ILS. De ON beschrijft in het BUP op welke wijze en op welke momenten de gevraagde informatie (de BIM-informatieproducten) wordt geleverd, hoe de kwaliteit van die informatie wordt gecontroleerd en geborgd, welke werk- en coördinatieafspraken tussen de projectpartners gelden en op welke momenten de aspectmodellen en het samengestelde coördinatiemodel aan de OG worden aangeboden. Heeft de ON gegronde argumenten om af te wijken van de eisen, dan stemt hij dit vooraf af met de OG. De afgesproken werkwijze wordt vervolgens in het BUP opgenomen.

Het BUP wordt ter beoordeling en accordering aan de OG voorgelegd.

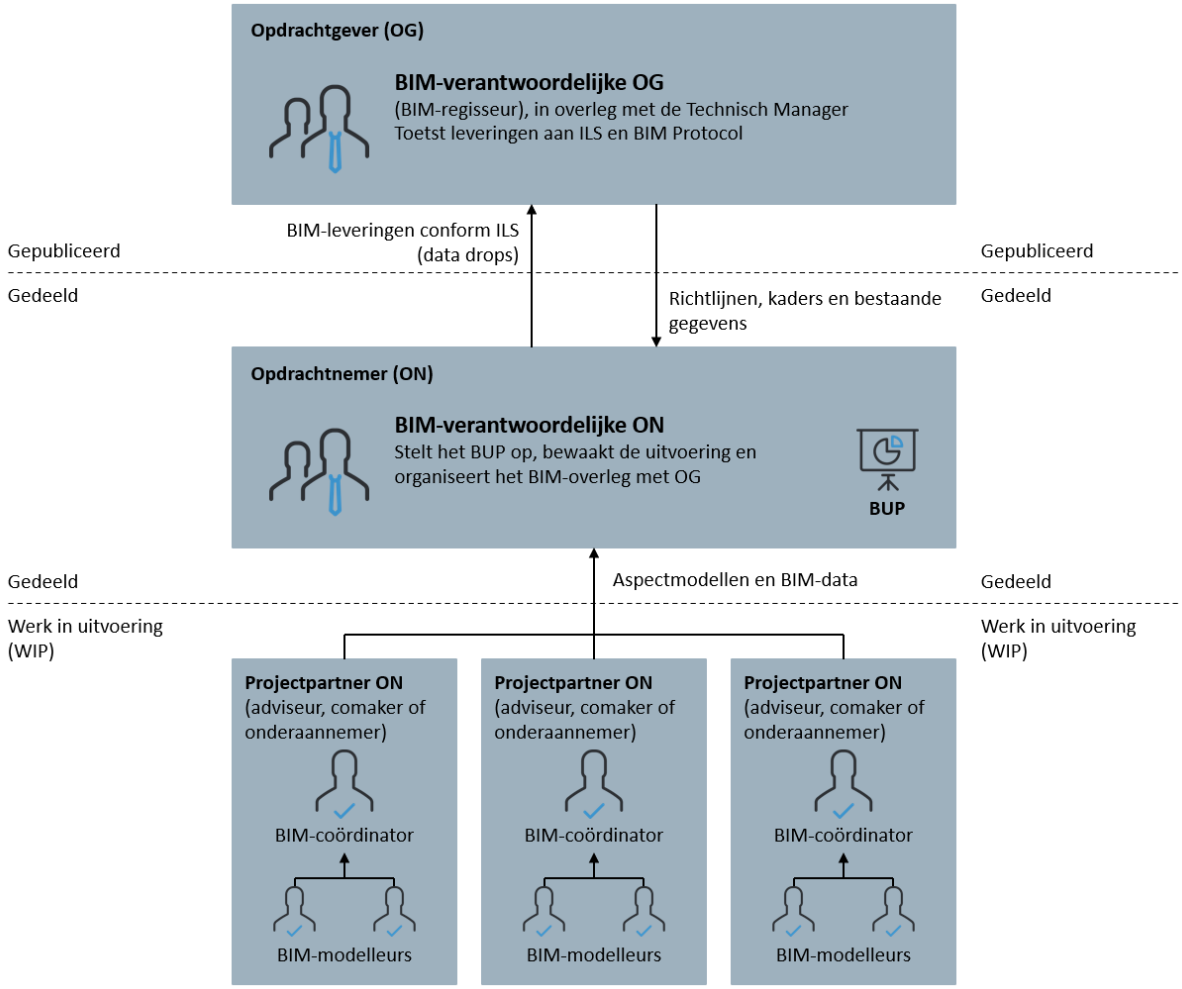
De ON blijft verantwoordelijk voor de naleving van de werkafspraken uit het BUP.




*Figuur 1 Samenhang BIM Protocol, ILS en BIM Uitvoeringsplan (BUP)*

# 3 Rollen en verantwoordelijkheden

Om de samenwerking rondom Informatie Management in goede banen te leiden is het belangrijk om de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen goed af te stemmen. Van de ON wordt verwacht één aanspreekpunt ofwel BIM-verantwoordelijke te benoemen voor het project.




Figuur 2. Schematische weergave BIM-rollen

## 3.1 Verplichtingen van de Opdrachtgever

3.1.1 OG wijst voor het Project een BIM-verantwoordelijke OG aan. Deze onderhoudt in de loop van het Project nauwe contacten met de BIM-verantwoordelijke ON. De taken en verantwoordelijkheden van de BIM-verantwoordelijke OG zijn:

- Het vertegenwoordigen van OG in aspecten van informatiemanagement, BIM-afspraken, tekening- en modelleveringen, datastromen en CDE-gebruik binnen het Project.
- Coördineert, verifieert en organiseert de tijdige en correcte BIM-informatieleveringen vanuit OG richting ON, inclusief richtlijnen, modellen, gebiedsinformatie, kaders en formats.
- Onderhoudt actief en structureel contact met de BIM-verantwoordelijke ON, inclusief:
    - afstemmen van verwachtingen;

- signaleren van risico's;
- bespreken van issues;

- Zorgt voor de toetsing of coördinatie van toetsingen van door ON aangeleverde informatieleveringen tegen:
  - ILS;
  - BIM Protocol;
  - contractuele informatiestandaarden;
- Beheert het overzicht van:
  - openstaande acties vanuit OG;
  - risico's op datakwaliteit;
  - CDE gedragsafspraken vanuit OG.
- Borgt dat het BIM-proces aansluit op andere OG-processen (kwaliteit, techniek, beheer/assetdata, vergunningen).

3.1.2 OG is verantwoordelijk voor het leveren van beschikbare en relevante bestaande tekeningen, 2D-documentatie, GIS-gegevens, pointclouds, inspectierapporten en/of 3D-modellen.

3.1.3 OG is verantwoordelijk voor het beoordelen, bewaken en accorderen van het door ON opgestelde BIM Uitvoeringsplan (BUP).

## 3.2 Verplichtingen van de Opdrachtnemer

3.2.1 De ON wijst voor het Project een BIM-verantwoordelijke ON aan. Dit kan in de rol zijn van BIM-coördinator, BIM-regisseur, BIM-specialist of van een medewerker bij wie deze taken zijn belegd. Het is toegestaan om voor de uitvoeringsfase(n) een andere BIM-verantwoordelijke ON aan te stellen dan voor de ontwerpfase(n), mits een goede overdracht van verantwoordelijkheden en kennis over het project is geborgd.

3.2.2 De taken en verantwoordelijkheden van de BIM-verantwoordelijke ON zijn:

- Het onderhouden van de contacten met de BIM-verantwoordelijke OG;
- Het opstellen en actueel houden van het BUP (gelijkwaardig aan het Nationaal Model BIM Uitvoeringsplan), inclusief een data overdracht schema, e.e.a. in goed overleg met alle projectpartners;
- Het sturen en bewaken van de uitvoering van het BUP;
- Zorgdragen dat BIM-leveringen worden uitgevoerd conform de ILS.

3.2.3 De ON is verplicht BIM-leveringen te doen conform de ILS die deel uitmaakt van de Overeenkomst. De wijze waarop de BIM-verantwoordelijke ON dat organiseert, dient hij/zij uit te werken in het BUP.

3.2.4 Omwille van het bereiken van een optimaal, integraal afgestemd eindresultaat verlangt de OG optimale samenwerking tussen de ON en de door hem in te schakelen adviseurs, comakers, Onderopdrachtnemers en relevante leveranciers. ON is verantwoordelijk voor het (eind)resultaat dat Onderopdrachtnemers opleveren. Deze Onderopdrachtnemers dienen daartoe Aspectmodellen en andere relevante BIM-data zonder terughoudendheid op vooraf overeen te komen tijdstippen en conform vooraf overeen te komen specificaties te delen, onder regie en op aanwijzing van de BIM-verantwoordelijke ON. De ON dient dit in de overeenkomsten met zijn Onderopdrachtnemers vast te leggen.

3.2.5 De BIM Verantwoordelijke ON is verantwoordelijk voor het inplannen en organiseren van periodieke BIM-overleggen met OG. Tijdens deze overleggen wordt de voortgang

van het BIM-proces besproken, worden eventuele knelpunten geadresseerd en wordt beoordeeld of de gemaakte afspraken binnen de ILS en BUP worden nageleefd. De frequentie en agenda van deze overleggen dienen in het BUP te worden vastgesteld.

3.2.6 ON maakt notulen en daaruit volgende actielijst- en besluitenlijst van BIM-overleggen en plaatst deze binnen 5 werkdagen in de CDE.

3.2.7 De ON is verplicht om de inhoud van dit BIM Protocol te incorporeren in (sub)contracten met zijn adviseurs, comakers en Onderopdrachtnemers, inclusief ILS, ON blijft eindverantwoordelijk.

3.2.8 De ON dient middels een verificatie- en validatiemethodiek aan te tonen dat het model voldoet aan dit BIM Protocol en de ILS. De OG zal dit steekproefsgewijs checken.

# 4 Intellectuele eigendom

4.1 De ON draagt hierbij zijn intellectuele eigendomsrechten die zijn ontstaan of zullen ontstaan in verband met de Werkzaamheden en de Documenten, de daarin belichaamde werken en de daaruit voortvloeiende werken over aan de Opdrachtgever, voor zover de wet dit toelaat. Dit BIM Protocol moet beschouwd worden als de voor de levering vereiste onderhandse akte voor levering van eigendomsrechten.

4.2 De overdracht van intellectuele eigendomsrechten als bedoeld in dit artikel heeft uitsluitend betrekking op project-specifieke werken, modellen, data en documenten die in het kader van de Werkzaamheden voor OG zijn vervaardigd. De overdracht omvat niet de algemene kennis, ervaring, methodieken, standaarden, werkwijzen, software en niet-projectspecifieke modellen van ON.

4.3 De ON mag: (i) met inachtneming van het bepaalde in artikel 25 lid 3 van de Auteurswet, geen beroep doen op artikel 25 lid 1 sub (a), (b) en (c) van de Auteurswet met betrekking gehele of gedeeltelijke wijziging of vernietiging van het Werk of een daaruit voortvloeiend werk. Dit laat onverlet het recht van een auteur om zich op grond van Auteurswet art. 25 lid 1 sub (d) te verzetten tegen verminking van het Werk of een daaruit voortvloeiend werk. De OG verplicht zich in overleg te treden met de rechthebbende in de zin van Auteurswet art. 25 lid 1 sub (d) wanneer hij voornemens is het Werk te wijzigen.

4.4 De OG mag het ontwerp of werk dat in de Documenten is belichaamd of daaruit voortvloeit zonder tussenkomst van de ON of zijn Onderopdrachtnemers één keer in zijn geheel of gedeeltelijk realiseren of doen realiseren (“verveelvoudigen” in de zin van artikel 13 van de Auteurswet). Onder realisatie valt het recht van de OG om voor deze vorm van gebruik derden in te schakelen. De ON doet hierbij afstand van enig recht zich te verzetten tegen de in deze bepaling genoemde vorm van gebruik, in het bijzonder het recht om zich te dien aanzien op enig intellectueel eigendomsrecht te beroepen om dat gebruik te verhinderen of in te perken.

4.5 De OG is vrij voor het in het BIM vervatte ontwerp of onderdelen daarvan die als zelfstandig ontwerp kunnen worden aangemerkt her te gebruiken, tenzij anders afgesproken. Onder hergebruik als bedoeld in dit artikel wordt niet verstaan het toepassen van algemene ontwerpprincipes, standaarddetails of generieke oplossingen die niet als zelfstandig ontwerp in de zin van de Auteurswet kunnen worden aangemerkt.

# 5 Eigendom van het BIM

5.1 OG wordt eigenaar van alle (digitale) bestanden en data die de ON op grond van de ILS aan de OG dient te verstrekken.

5.2 ON behoudt het recht om de in artikel 5.1 bedoelde bestanden en data te gebruiken ten behoeve van zijn interne kennisontwikkeling en als referentie, mits dit gebruik geen afbreuk doet aan de belangen van OG en geen vertrouwelijke informatie openbaar wordt gemaakt.

# 6 Aansprakelijkheid BIM-data

6.1 De ON dient ervoor zorg te dragen dat alle datasets die in het kader van de Overeenkomst door hem of namens hem worden toegevoegd aan het BIM, traceerbaar zijn naar hem of Derde partijen die verantwoordelijk zijn voor het genereren en het invoeren van de data. ON is niet aansprakelijk voor wijzigingen in of gebruik van BIM-data door OG of door derden die niet onder verantwoordelijkheid van ON vallen.

# Bijlage 1 Definities

| Definitie | Omschrijving |
|---|---|
| Aspectmodel | 3D-model of datamodel gemaakt door en voor één discipline |
| BIM | Bouwwerk Informatie Management (Building Information Modelling) staat voor digitaal samenwerken in de gebouwde omgeving en gaat over het integraal beheer en (her)gebruik van digitale bouwwerkinformatie tijdens de hele levenscyclus van een bouwwerk |
| BIM-coördinator | Verantwoordelijke voor het systeemtechnisch coördineren van het BIM specifieke aspect van het bouwproces |
| BIM-modelleur | Engineer en/of 3D-tekenaar binnen het BIM proces en een specialist in het bouwen en uitbreiden van het model. |
| BIM Protocol | Informatie en voorwaarden aanvullend op de Overeenkomst waarin eisen en voorwaarden met betrekking tot de juridische aspecten van de toepassing van BIM in het Project zijn opgenomen |
| BIM-regisseur | Proces- en informatiemanager met een regie-voerende rol binnen een BIM project |
| BIM-specialist | Aanspreekpunt en verantwoordelijke voor BIM specifieke aspecten van het bouwproces |
| BIM Uitvoeringsplan (BUP) | Document waarin de projectpartners de BIM-gerelateerde (samenwerkings-)afspraken voor het project vastleggen en actueel houden, zodanig dat tenminste wordt voldaan aan de eisen en voorwaarden uit het BIM Protocol en de ILS en optimaal wordt voorzien in de daaruit voortvloeiende informatiebehoeften van de projectpartners onderling |
| BIM-verantwoordelijke | Het aanspreekpunt en de verantwoordelijke van BIM specifieke aspecten binnen het Project |
| Derde partijen | Persoon of organisatie die in opdracht van de ON, zonder voor hem in dienst te zijn, de Werkzaamheden, c.q. het Werk geheel of gedeeltelijk uitvoert |
| Document | Verzameling gegevens vastgelegd op een gegevensdrager, op papier of digitaal |
| IFC | Industry Foundation Classes: open format voor het software-onafhankelijk kunnen uitwisselen van informatiemodellen |
| ILS | Informatie Levering Specificatie: specificatie van de content, de structuur en de dragers van de (BIM-)data die op door de OG gedefinieerde leveringsmomenten (data drops) moeten worden geleverd aan de OG ter ondersteuning van besluitvorming in de diverse fasen van de levenscyclus van het bouwwerk en ter ondersteuning van gebruik, beheer en onderhoud |

| | |
|---|---|
| ISO 19650 | Internationale standaard voor het management van digitale informatie in de levenscyclus van bouwwerken |
| Onderopdrachtnemer | Persoon of organisatie die in opdracht van de Opdrachtnemer, zonder voor hem in dienst te zijn, de Werkzaamheden, c.q. het Werk geheel of gedeeltelijk uitvoert |
| Opdrachtgever (OG) | Opdracht verstrekkende partij |
| Opdrachtnemer (ON) | Opdracht nemende partij, kan zowel intern als extern zijn |
| Overeenkomst | Het contract gesloten tussen de partijen, bekend onder, waarvan dit BIM Protocol en de ILS deel van uitmaken |
| Project | Een tijdelijk samenwerkingsverband tussen personen, waarbij binnen een bepaalde tijd wordt toegewerkt naar een gesteld doel |
| Werk | Het eindproduct waarop de Overeenkomst betrekking heeft |
| Werkzaamheden | Activiteiten van de ON waarop de Overeenkomst betrekking heeft |